

ØKOLOGI // MILJØ // KLIMA // NATUR // MULD TIL MUND
DYREVELFÆRD // LIVSSTIL // SUNDHED // LOKAL MAD // LEVEVILKÅR
SOCIALE NETVÆRK // HANDLEKOMPETENCE // FORBRUG

BØRN SOM BØNDER, DREJEBOG

KONTAKT ADRESSE

Økologisk Landsforening
Silkeborgvej 260
8230 Åbyhøj

Tlf: 87322700
Mail: info@okologi.dk
www.okologi.dk

PROJEKTLEDER

Louise Kragsskov Simonsen

KORREKTUR

Jannie Bak Pedersen

LAYOUT

Mai Tschjerner Nielsen

TRYK

Scanprint, Danmark 2015

Drejebogen er finansieret af Fonden for økologisk landbrug.
Gengivelse af uddrag er tilladt mod tydelige referencer.

INDHOLDSFORTEGNELSE

» FORORD	S. 4
» KORT RESUME AF BØRN SOM BØNDER 2015	S. 5
» HVORFOR EN ØKOLOGISK LÆRINGSGÅRD?	S. 6
» 8 RÅD FRA DELTAGERNE I 2015	S. 7
» ØKOLOGI ER... ..	S. 8
» PRAKTISKE OPGAVER FOR LÆREREN	S. 11
» PRAKTISKE OPGAVER FOR LANDMANDEN	S. 12
» LANDBRUGSOPGAVER	S. 13
> STALD	S. 14
> MARK	S. 15
> NATUR	S. 16
» FORSLAG TIL FORANKRING I KLASSELOKALET	S. 17
» VIDENSAFKLARING	S. 18
» KØKKENHAVEN	S. 19
» KØKKENHAVETEGNINGER	S. 20
» SÅSÆD	S. 22
» VEJLEDNING TIL KØKKENHAVEN	S. 23
» FIND 5 FEJL	S. 24
» MOTIVATIONSTALE	S. 26
» FIND DYR I NATUREN	S. 27
» NYTTIGT	S. 39
> MATERIALELISTE	
> FIND MERE	
» ØKOLOGISK LANDSFORENING	S. 40
» BØRNECITATER	S. 41

FORORD

.....

Økologisk Landsforening tog i efteråret 2014 initiativet til at iværksætte pilotprojektet Børn som bønder, hvor de økologiske gårde tilbydes som læringssted for skolelever på klassetrinene 4.-6. Eleverne har i seks måneder fulgt de obligatoriske læringsmål gennem praktisk landbrugsarbejde – både i stald og i mark, samt i egen køkkenhave.

Projektet har i sin gennemførelse i skoleåret 2015 vist sig at være en succes for de deltagende skoleelever, lærere og landmænd.

Formålet med Børn som bønder er at give forståelsen for helhedstankegangen fra jord til bord tilbage til næste generation ved at udvikle et oplevelsesbaseret undervisningsforløb om mad og landbrug, hvor læringsmiljøet er de økologiske gårde.

Målet med projektet er at skabe grobund for, at eleverne senere i livet er rustet til at træffe nogle oplyste fødevarevalg.

I 2015 har projektdeltagerne idéudviklet, afprøvet og samlet erfaringer ind omkring, hvordan færdigheds- og vidensmål i de obligatoriske skolefag kan integreres i praktiske opgaver i landbruget. En intern spørgeskemaundersøgelse udført på én af skolerne har vist, at eleverne har øget deres læring i forhold til økologi og landbrug.

Der skal lyde en stor tak til de deltagende landmandspar, lærere samt elever, der i 2015 har været med til at afprøve og indsamle erfaringer undervejs i pilotprojektet. Disse erfaringer er samlet i denne drejebog og skal inspirere og levere guidelines til, hvordan et samarbejde mellem en skoleklasse og en lokal økologisk landmand kan praktiseres.

I DREJEBOGEN VIL DU FINDE

Praktiske anbefalinger til gennemførelsen.

Erfaringer med rammer og rollefordeling mellem lærer og landmand.

En introduktion til nogle af de økologiske principper, der er relevante for undervisningen.

Ideer til hvordan de obligatoriske skolefag kan integreres i praktiske landbrugsopgaver.

Såvejledning, køkkehavetegninger og inspiration til undervisningen.

Rigtig god fornøjelse!

KORT RESUME AF BØRN SOM BØNDER 2015

63 elever fra hhv. 4. og 6. klasse har sammen med deres lærer indgået i et samarbejde med to lokale økologiske landmandspar i Vejen nær Vejle samt i Ans By uden for Silkeborg.

Landmandsparrene og lærerne har siden januar 2015 deltaget i udviklingsmøder, hvor rammerne for Børn som bønder er dannet. Hovedfokus for møderne har blandt andet været at idéudvikle og kortlægge, hvordan de obligatoriske læringsmål kan integreres i praktiske landbrugsfaglige opgaver.

Eleverne har fulgt et helt dyrkningsår (april-september) på en lokal, økologisk gård i cykelafstand til deres skole. Hver til hver anden uge cyklede eleverne ud på gården og modtog undervisning i to timer ad gangen.

I april måned startede forløbet med, at eleverne sammen med landmanden pløjede jorden op til deres egen køkkenhave, gødede den og satte de første grønsagsfrø. Undervejs i forløbet har eleverne passet og høstet deres egne køkkenhaver samt taget afgrøderne med hjem til madkundskab eller til familiens middagsbord. Eleverne har udført landbrugsopgaver i både mark og stald og modtaget teoretisk undervisning. I stalden har de bl.a. lavet foderberegninger, passet kalve og skrabet foder til køerne. I og omkring marken har de f.eks. indstillet såmaskiner, flyttet dyr samt overværet afhorning og kastrering.

Den teoretiske del af undervisningen er foregået ude på gården eller hjemme i klasselokalet. Teorien er bl.a. udvalgt på baggrund af produktionsgrenen på den enkelte gård – f.eks. mælkeproduktion, hvor elevernes teoribog, 'Koen og mælken', var målrettet aldersgruppen med formidling af emner omkring denne produktionsgren.

Som afslutning på forløbet blev der afholdt høstfest på gårdene første lørdag i september. Elevernes familier var inviteret og fik rundvisning på bedriften af eleverne. Efter høsten i køkkenhaverne tilberedte eleverne i samarbejde med en madkyndig person et festmåltid af deres selvdyrkede grønsager, som blev serveret for familierne

HVORFOR EN ØKOLOGISK LÆRINGSGÅRD?

Mange danske børn har i dag ikke en naturlig tilknytning til landbruget. Derfor er mange børn fremmede over for landbruget og produktionen af fødevarer. Konsekvensen er, at næste generation vokser op uden at være bevidste om, hvor maden kommer fra, eller hvordan den er produceret.

Projektet medvirker til at skabe en grobund for maddannelse i folkeskolen, idet børnene gennem forløbet får en forståelse af helhedstankgangen fra jord til bord og lærer at sætte ord på økologiens positive betydning for både mennesker, dyr og natur.

Via selvstændig udførelse af landbrugsfagligt arbejde på gården skal børnene opleve, mærke og smage, at der er en forbindelse mellem kvaliteten af det, der dyrkes, måden jorden bliver dyrket på samt den måde dyrene opdrættes på.

Ved at flytte undervisningen ud på en gård, hvor eleverne er med i de praktiske opgaver over et dyrkningsår, berøres mange emner i bl.a. Natur/Teknik, Historie, Madkundskab samt de Fælles Mål for undervisningen. Dette er dog blot et udpluk af de fag, som kan integreres i praktiske landbrugsopgaver, og det essentielle er, at undervisningen bliver praktisk orienteret, hvilket kan udfordre bogligt stærke elever og støtte de mindre boglige elever, som måske lærer bedst ved at udføre og gøre.

'Learning by doing' eller 'læring ved at gøre' har gennem forløbet i 2015 medvirket til, at nogle elever har set faget i et nyt perspektiv og derved fundet en interesse i faget, som ikke tidligere har været der. Andre positive tilbagemeldinger fra både lærere og forældre er, at der er opstået en fælles ånd i klasserne, som har styrket fællesskabet, den fælles ansvarsfølelser og de sociale kompetencer. Eleverne er begyndt at tale mere sammen på tværs af kønnene, siger lærerne i deres evaluering.

Landmænd og lærere har erfaret, at de fleste elever er vokset med opgaverne og har taget ejerskab for de opgaver, de har udført. I starten var nogle af eleverne usikre på flere af opgaverne, f.eks. under kalvefodringen, hvor kalvene kan skubbe, men de har lært at omgås dyrene og er blevet trygge og modige i at tage et ansvar for opgaverne.

FORÆLDRECITATER

*Det gør ikke så meget at få
beskidte fingre længere.*

*Godt at få fingrene i jorden og
være sammen med dyrene.*

*Der er blevet et bedre
sammenhold i klassen.*

*God cykeltur – motion, selvtillid,
selvhjulpne børn.*

*Fået et forhold til hvor
maden kommer fra.*

*Super at lave noget sammen
uden for klasselokalet.*

8 RÅD FRA DELTAGERNE I 2015

1. 4.-5. klassesetrin er den ideelle målgruppe, da eleverne i denne alder stadig er meget åbne og nysgerrige over for nye forhold og oplevelser. I 4.-5. klasse kan større fællesskaber og netværk begynde at blive inddraget i undervisningen, hvilket der er et stort potentiale i at arbejde med under forløbet på gården.
2. Det er anbefalelsesværdigt, at eleverne kommer på gården hver til hver anden uge i minimum to timer ad gangen – optimalt fire timer pr. gang.
3. Et gensidigt, forpligtende og engageret samarbejde mellem landmand og lærer er afgørende for, at eleverne får noget ud af samarbejdet.
4. Når en skoleklasse og en lokal økologisk landmand har tilkendegivet interesse i at indgå i et samarbejde, er det en fordel at afholde et introduktionsmøde på gården, hvor parterne laver en forventningsafklaring og laver aftaler for opstarten med eleverne på gården.
5. Planlægning af undervisningen og arbejdsopgaverne på gården kan gøres mellem landmand og lærere løbende, men er vigtig at få gjort i god tid, så alle er forberedte.
6. Opdeling i hold og rotering mellem hhv. køkkenhave, stald, mark og natur undervejs i besøget anbefales, så eleverne får mest muligt i hænderne og ikke kører trætte i en fysisk krævende opgave.
7. Forankring i klasselokalet – dvs. at eleverne forbereder sig inden de kommer på gården samt at lærerne følger op på undervisningen fra gården, når eleverne kommer hjem på skolen, er essentielt for læringen.
8. God forældrekommunikation omkring projektet er vigtig – en mættende madpakke samt varmt og vandtæt tøj er et godt udgangspunkt for, at eleverne kan deltage aktivt og få et lærerigt udbytte.

ØKOLOGIER...

FLERE VILDE DYR OG PLANTER

Biodiversiteten (mangfoldighed af levende organismer) på de økologiske marker er stor, da landmanden ikke må bruge sprøjtemidler til at holde ukrudt og skadedyr væk. Det betyder, at der er mange vilde planter og dyr på økologiske arealer.

De økologiske marker er gode for dyrene, fordi markerne har mere ukrudt og flere blomstrende urter, hvilket giver dyrene en mere varieret og næringsrig kost. Bl.a. tiltrækkes haren, agerhønen og stæren af de økologiske marker, fordi de kan finde føde der. Stæren spiser f.eks. gåsebiller, larver og stankelben, som ellers ville have ødelagt græssets rødder – på den måde hjælper stæren den økologiske landmand med at holde skadedyr væk uden bruge af sprøjtemidler.

INGEN SPRØJTEGIFTE OG KUNSTGØDNING

Forbuddet mod at bruge sprøjtegift er et af de vigtigste principper i økologisk landbrug. Sprøjtegifte kaldes også pesticider eller bekæmpelsesmidler, og de kemiske stoffer bruges til at bekæmpe levende organismer som planter, insekter og svampe. Problemet er, at sprøjtegiften ikke bliver helt nedbrudt. Resterne spredes med vind, regn og jord og havner i naturens kredsløb, eller findes som rester i vores fødevarer.

Økologer bruger heller ikke kunstgødning. Overskud af kvælstof kan nemlig sive ned i grundvandet og blandt andet føre til iltsvind i havet. De økologiske afgrøder får kun kvælstof fra luften og fra forskellig slags naturlig gødning. Det gør udbyttet mindre, men til gengæld bliver natur og grundvand ikke forurenet. Før sprøjtegifte og kunstgødning blev opfundet blev al dansk landbrugsjord dyrket økologisk.

ØKOLOGIER...

GODE FORHOLD FOR DYR FORDI DE

- » Får grovfoder, som er godt for dyrenes velbefindende og forebygger sygdomme
- » Har god plads at bevæge sig på i stalden
- » Kan gå ud under åben himmel, når årstiden tillader det.
 - Alle økologiske køer er på græs om sommeren mindst seks timer om dagen fra 15. april til 1. november, medmindre vejret er for dårligt.
 - En økologisk so skal bo i en hytte på en mark, når hun føder sine unger. På marken kan dyrene rode i jorden og bade i mudder på naturlig grisemanér. Økologiske grise får aldrig klippet deres haler.
 - De økologiske kyllinger har vinduer i stalden, og de kan gå ud, fra de er cirka fem uger gamle, og vejret tillader det.
- » Skal i det hele taget have forhold, der imødekommer deres naturlige adfærd og behov.

RENT GRUNDVAND

I Danmark er vi fra naturens side beriget med helt rent vand i undergrunden. Vi har i mange år været så heldige, at vi bare kan pumpe grundvand op og sende det ud som drikkevand i vores haner uden videre rensning.

Men de seneste årtier er mere og mere grundvand desværre blevet forurenet med sprøjtemidler. Ved ikke at bruge sprøjtemidler og kunstgødning styrer den økologiske landmand uden om risikoen for at forurene grundvandet med kemiske stoffer. Dermed forurener økologer ikke det vand, der engang i fremtiden vil blive pumpet op som drikkevand.

ØKOLOGIER...

SÆDSKIFTE

Den økologiske landsmands bedste våben i kampen mod sygdomme og skadedyr er sædskiftet. Sædskifte betyder, at der veksles mellem de afgrøder, der dyrkes på marken. Sygdomme og skadedyr foretrækker nemlig bestemte afgrøder og ved at skifte mellem afgrøder kan landmanden undgå sprøjtegifte.

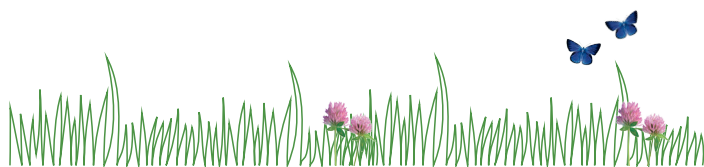
Sædskiftet betyder også, at jordens indhold af mikronæringsstoffer bliver mere varieret. I en sund og frugtbar jord kan man få smådyr og planter til at arbejde sammen og ad den vej skabe afgrøder af høj kvalitet. Dermed behøver landmanden ikke tilføre næring gennem kunstgødning.

DET RØDE Ø-MÆRKE

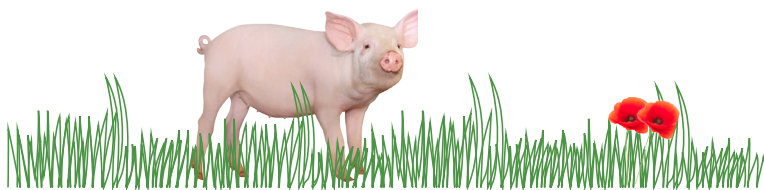
Det røde Ø-mærke med teksten "Statskontrolleret økologisk" fortæller, at det er de danske myndigheder, der har ført kontrol med den gård eller den virksomhed, der sidst har forarbejdet, pakket eller mærket et økologisk produkt.

Økologer bliver grundigt kontrolleret for at sikre, at alle lever op til reglerne. Som forbruger skal du kunne stole på, at de Ø-mærkede varer du køber, rent faktisk også er økologiske. Derfor er der regler, mærkning og omfattende kontrol.

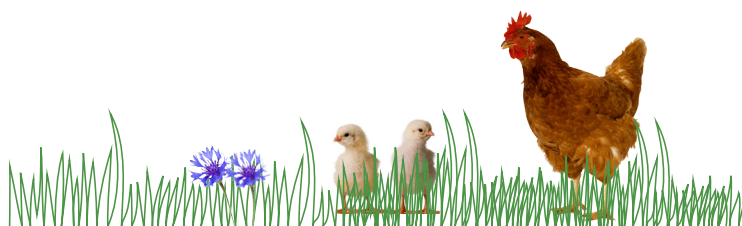
PRAKTISKE OPGAVER FOR LÆREREN

- » Læreren indgår i et forpligtende samarbejde med landmanden.
- » Forældrene skal løbende orienteres om projektet og informeres om:
 - Hvilken påklædning, der anbefales
 - Lugeplan for køkkenhaven i sommerferie
 - Invitation til høstfest
- » Læreren har overordnet undervisningspligten og det pædagogiske ansvar, når landmanden formidler.
- » Læreren har ansvar for at dyrke køkkenhaven – med landmanden som livline.
- » Læreren er deltagende ude på gården, så børnene får en oplevelse sammen med læreren og kan spørge om hjælp.
- » Undervisningen på gården forankres i klasselokalet.

PRAKTISKE OPGAVER FOR LANDMANDEN

- » Landmanden skal have lyst til at formidle og tage eleverne med rundt på gården i forskellige gruppestørrelser, og lade dem udføre landbrugsfagligt arbejde.
- » Landmanden skal åbne sin gård op og befinde sig med, at eleverne kan komme i fritiden og se til køkkenhaver og dyr.
- » Eleverne skal have en base, hvor de kan søge ly, spise madpakker og have redskaber opbevaret.
- » Eleverne skal have adgang til toilet og rent drikkevand på gården.
- » Landmanden skal opstille regler for færdsel på gården, og eleverne skal kunne færdes sikkert på gården.
- » Landmanden skal være indstillet på at stille gården til rådighed for en afsluttende høstfest i august.
- » Landmanden skal underskrive en børneattest

LANDBRUGSOPGAVER

På de tre oversigtsskemaer på de følgende sider kan du hente inspiration og forslag til opgaver, som eleverne kan indgå i eller helt selv udføre på gården. Arbejdsopgaverne er delt op efter, om der er få eller mange elever, der kan være med til arbejdet samt om landmanden eller en ansat skal være med. Hvis der ikke er afkrydset ud for landmanden, er det læreren, der faciliterer. I skemaerne på de følgende sider er det angivet hvilke skolefag, der kan sætte rammen for undervisningen i den pågældende arbejdsopgave.

LANDBRUGSOPGAVER // STALD

	MANGE BØRN	FÅ BØRN	MED LANDMAND	UDEN LANDMAND	SKOLEFAG
MALKE		X	X		Natur/teknik, Madkundskab
VEDLIGEHOLDE REDSKABER		X	X		Matematik, Almen dannelse
SKRABE FODER IND	X		X		Idræt/Almen dannelse
LAVE FODERPLAN - MATEMATIK, VISUALISERING AF MÆNGDEN	X		X		Matematik
LÆRE DYRENES KROPSSPROG		X	X		Almen dannelse
STALDINDRETNING - HVORFOR OG HVORDAN ER DEN INDRETTET?	X		X		Matematik
FODRE KALVE		X	X		Matematik, Idræt, Almen dannelse

LANDBRUGSOPGAVER // MARK

	MANGE BØRN	FÅ BØRN	MED LANDMAND	UDEN LANDMAND	SKOLEFAG
INDSÅ SÅMASKINE		X	X		Matematik
HOLDE OPSYN MED DYRENE - KENDE DYRENE KROPS- SPROG	X			X	Natur/teknik, Almen dannelse
LÆREN OM FODERTYPER	X		X		Natur/teknik
LÆREN OM SÆDSKRIFTE	X		X		Matematik, Natur/teknik
LÆREN OM UKRUDTS- BEKÆMPELSE	X		X		Natur/teknik
MARKVANDRING - 'HVAD SER VI UDE PÅ MARKEN'	X		X		Natur/teknik, Historie
HØSTE	X		X		Natur/teknik, Matematik, Idræt, Madkundskab
PLUKKE FLYVEHAVRE		X	X		Natur/teknik
KOVANDRING EFTER KOEN - 'HVOR LANGT GÅR EN KO EGENTLIG'	X			X	Matematik
LÆREN OM UDBYTTER	X		X		Natur/teknik
LAVE NEG	X			X	Natur/teknik
GENKENDE AFGRØDER	X		X		Natur/teknik
ARTSBESTEMME VILDE PLANTER	X			X	Natur/teknik
SAMLE STEN	X			X	Histoire
LAVE EGEN KOMPOST	X			X	Natur/teknik

LANDBRUGSOPGAVER // NATUR

	MANGE BØRN	FÅ BØRN	MED LANDMAND	UDEN LANDMAND	SKOLEFAG
LÆREN OM BIER - EVT. BESØG FRA BIAVLER	X		X		Natur/teknik
VIDEN OM JAGT - EVT. BESØG FRA JÆGER	X		X		Natur/teknik
GEOLOGI	X			X	Natur/teknik, Historie
NATURPLEJE	X		X		Natur/teknik
FINDE OG IDENTIFICERE DYRESPORT	X			X	Natur/teknik
FØDEKÆDEN - 'HVAD OVERLEVER I NATUREN'	X			X	Natur/teknik
FINDE OG IDENTIFICERE INSEKTER	X			X	Natur/teknik
NATURVEJLEDNING - EVT. BESØG FRA NATUR- VEJLEDER	X		X		Natur/teknik
DYR OG INSEKTER VED VANDHUL	X			X	Natur/teknik
TÆLLE FUGLE	X			X	Natur/teknik
LAVE STÆREKASSER	X			X	Sløjd
FIND TI FORSKELLIGE BLADE	X			X	Natur/teknik

FORSLAG TIL FORANKRING I KLASSELOKALET

NATUR/TEKNOLOGI

- » Fotosyntese.
- » Forspiring i vindueskarmen.
- » Kompost-forsøg.
- » Lav fuglefrø af solsikkeker.

MADKUNDSKAB

- » Lokale fødevarer.
- » Fødevarekvalitet – og kendskab.
- » Dyrevelfærd.
- » Sæson og smag.
- » Tilsætningsstoffer og sprøjtegifte.

HÅNDVÆRK OG DESIGN

- » Byg en kompost.
- » Byg stærekasser.
- » Lav håndriver- og hakker.
- » Snit og dekorér plantepinde til køkkenhaven.
- » Sy navne på kedeldragter.

DANSK

- » Før logbog efter hvert besøg.
- » Stilskrivning om emner fra besøgene.

HISTORIE

- » Dansk landbrugs historie og udvikling.

MATEMATIK

- » Opmål køkkenhaver og lav køkkenhavetegninger.
- » Beregn antal frø, der skal bruges, plante-afstand samt plads mellem rækkerne.
- » Lav foderberegninger.

VIDENSAFKLARING

Lærerteamet fra Ans Skole har udarbejdet nedenstående spørgsmål til afklaring af elevernes vidensudbytte gennem forløbet. Eleverne kan besvare spørgsmålene før og efter forløbet.

Spørgsmålene tager udgangspunkt i, at deltagelsen foregår på en malkekvægsbedrift, men kan let omformuleres og tilpasses den aktuelle driftsgren.

1. Hvilke arbejdsopgaver har en landmand på en gård med malkekvæg?
2. Hvordan laver en ko mælk? Hvad har koen brug for?
3. Hvad ved du om koens anatomi?
4. Hvor mange liter mælk giver en ko hver dag?
5. Hvilke grøntsager kan man dyrke i en køkkenhave?
6. Hvordan dyrker man kartofler?
7. Hvilke blomster kan man dyrke i en køkkenhave?
8. Hvordan får man det bedste udbytte af sin køkkenhave?
Hvilke arbejds gange er vigtige?
9. Hvilke ting skal man være god til, hvis man vil være landmand?
10. Hvordan passer man kalve? Hvad har kalvene brug for?
11. Hvad er forskellen på økologiske og ikke-økologiske fødevarer?
12. Kan man smage forskel på økologiske og ikke-økologiske fødevarer?

KØKKENHAVEN

- » Landmanden udpeger et optimalt sted til køkkenhaven med læ og sol.
- » Eleverne kan være ved til at vende jorden med håndkraft, eller landmanden kan pløje og gøde jorden, inden der sås.
- » Følg køkkenhavetegningerne s. 20 og 21 eller design selv jeres have.
- » Mål altid haverne op og afmærk med snor inden start.

KØKKENHAVETEGNINGER

I børn som bønder 2015 blev to typer af køkkenhaver afprøvet; to-mandshaver og en stor fælles køkkenhave.

Tilbagemeldingerne fra de deltagende lærere lød:

- » To-mandshaver kan styrke følelsen af forpligtelse og ejerskab hos eleverne samtidig med, at de skal øve sig i at samarbejde med en makker. To-mandshaver kan virke mere overskuelige. I tillæg til to-mandshaverne kan man lave en større fælles køkkenhave, så der er plads til større mængder og flere sorter.
- » En stor fælles køkkenhave udfordrer elevernes evner til at samarbejde flere sammen og styrker fællesskabsfølelsen i klassen. En stor have kan dog umiddelbart virke uoverskuelig, når der skal luges, og der bør derfor sættes rammer for, hvad der kræves af den enkelte elev.

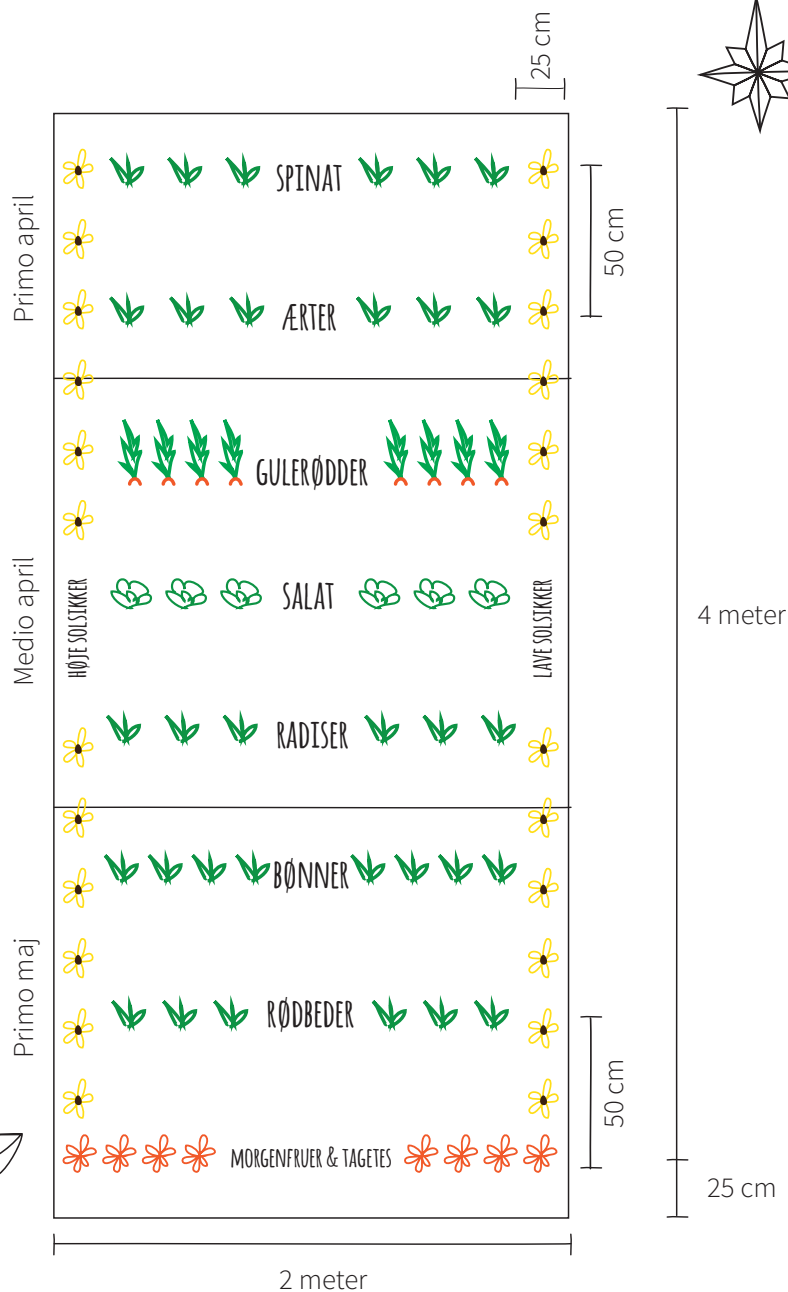
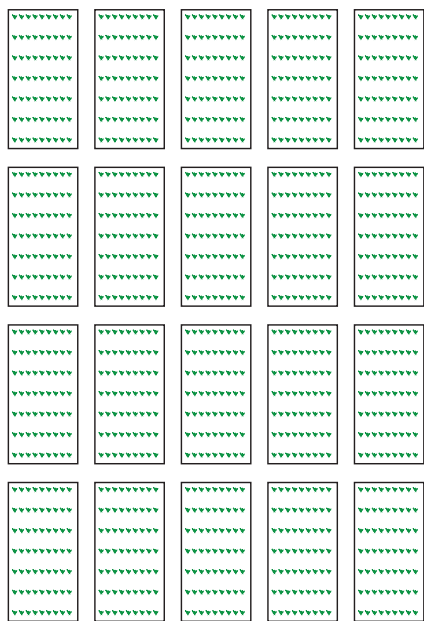
Køkkenhavetegningerne er planlagt ud fra, at der kommer noget op af jorden hele sæsonen, samt at eleverne løbende skal så. Blomsterne skal pryde haverne, tiltrække insekter og fuglevildt samt skabe læ for vinden.

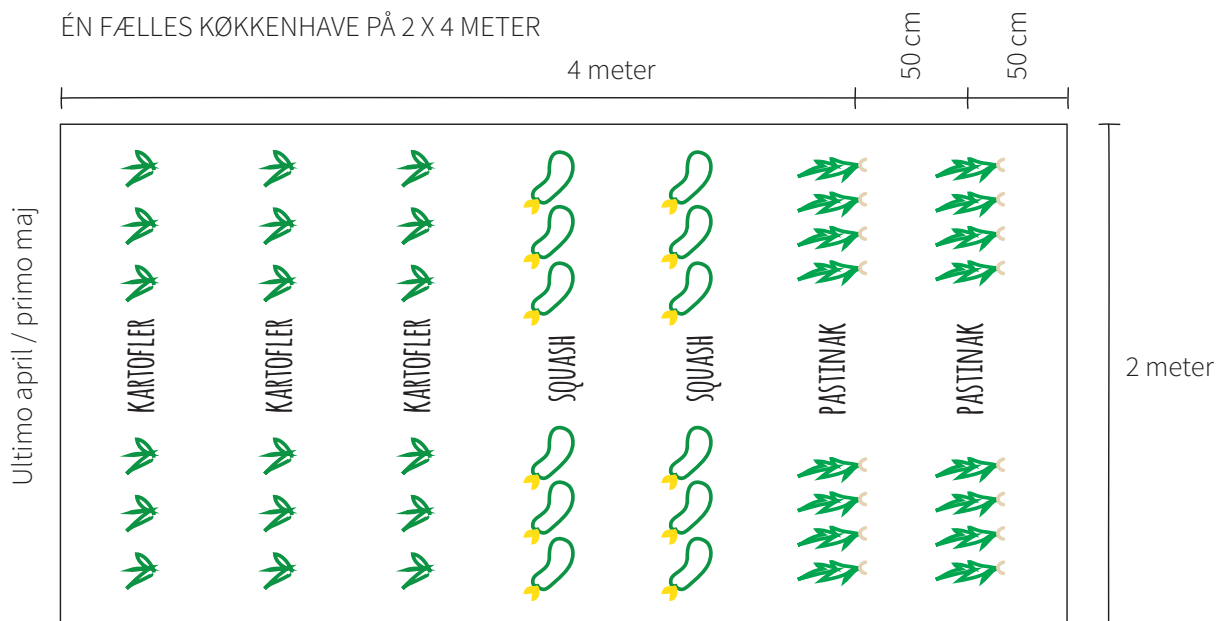
TO-MANDSHAVER

KLASSE MED 20 ELEVER
20 ENS KØKKENHAVER Å 2 X 4 METER

ÉN FÆLLES KØKKENHAVE PÅ 2 X 4 METER

FÆLLESHAVE

SÅSÆD

Frøene skal være økologiske, hvis de skal sættes og dyrkes hos en økologisk landmand.

Mængden af såsæd afhænger af hvilke sorter, I vælger, samt hvor mange elever og hvor mange rækker, der er. Lad derfor eleverne udregne hvor store mængder, de skal bruge, når I har besluttet jer for designet af køkkenhaven.

Forslag til mængder:

ÆRTER

Sorter: Marværter, sukkerærter

Én række på 2 meter = 20 g frø

HESTEBØNNER

(Valske bønner)

Én række på 2 meter = 20 g frø

GRØNNE BØNNER

Én række på 2 meter = 15 g frø

SPINAT

Én række på 2 meter = 10 g frø

SALAT

(Kan med fordel sås løbende, da det vokser hurtigt og let for-vokser sig og bliver bittert).

Sorter: hovedsalat, ruccola, frisé salat (rød, grøn)

Én række på 2 meter = 1 g frø/lille brev

SQUASH

Sorter: gul, grøn

Én række på 2 meter = 2 g frø

RADISSER

Sorter: runde, aflange

Én række på 2 meter = 3 g frø

FORSPIREDE KARTOFLER

(Forspir evt. i æggebakker, lyst og køligt fra midt februar)

Sorter: Marabel, Blå congo

Én række på 2 meter = 1 kilo kartofler

GULERØDDER

Én række på 2 meter = 1 gr frø

RØDBEDER

Sorter: rød, gul, stribet, runde, aflange

Én række på 2 meter = 1-2 gr frø

PASTINAKKER

Én række på 2 meter = 1 gr frø

SOLSIKKER

Sorter:

-mini (sås mod øst)

-mark (sås mod vest)

Én række på 2 meter = 10 g frø

MORGENFRUER

Én række på 2 meter = 1 g frø

TAGETES

Én række på 2 meter = 1 g frø

VEJLEDNING TIL KØKKENHAVEN

KARTOFLER

Sættedybde: 7 cm
Afstand: 15 cm
Høstes fra: juni

GULERØDDER

Sådybde: 1 cm
Frøafstand: 2 cm
Høstes fra: juni

RØDBEDER

Sættedybde: 2-3 cm
Afstand: 5-10 cm
Høstes fra: juli

PASTINAK

Sådybde: 1-2 cm
Frøafstand: 8-10 cm
Høstes fra: august

RADISER

Sådybde: 1 cm
Frøafstand: 2-3 cm
Høstes fra: maj

LØG

Sådybde: 4 cm
Frøafstand: 7 cm
Høstes fra: juli

SALAT

Sådybde: 1 cm
Frøafstand: 2 cm
Høstes fra: maj

SPINAT

Sådybde: 2 cm.
Frøafstand: 4 cm
Høstes fra: juni

GRØNNE BØNNER

Sådybde: 7 cm
Frøafstand: 10 cm
Høstes fra: juli

HESTE BØNNER

Sådybde: 7 cm
Frøafstand: 10 cm
Høstes fra: juli

ÆRTER

Sådybde: 5 cm
Frøafstand: 3 cm
Høstes fra: juni

SQUASH

Sådybde: 10 cm
Frøafstand: 10 cm
Høstes fra: august

TAGETES

Sådybde: 1 cm
Frøafstand: 3 cm
Blomstrer fra: juni

SOLSIKKER

Sådybde: 1 cm
Frøafstand: 10 cm
Blomstrer fra: juni

MORGENFRUER

Sådybde: 2 cm
Frøafstand: 5 cm
Blomstrer fra: juni

FIND 5 FEJL

SÆT RING OM DE 5 FEJL

ØKOLOGI GIVER	Ingen rester af sprøjtegift i maden	Renere tænder hos dyrene	Mere rent drikkevand	Færre E-numre i fødevarer
STÆRENS FAVORITSPISE ER	Insekter	Orme	Snegle	Mælkebøtter
ØKOLOGISK LANDBRUG VÆRNER OM DYR OG NATUR FORDI	Flere forskellige slags planter kan leve i økologisk jord	Dyrene kan finde føde uden rester af sprøjtegift	De ikke bruger maskiner på marken	Økologiske dyr kommer ud af staldene og under åben himmel
ØKOLOGISKE HØNS	Kan gå ud af stalden fra de er ca. fem uger gamle	Bor 6 høns pr. kvadratmeter i stalden	Bor i stalde med vinduer, så de får dagslys	Bor 13 høns pr. kvadratmeter i stalden
HVIS DU KØBER	1 pose lakridser skåner du 400 l. grundvand for forurening	1 økologisk æg skåner du 75 l. grundvand for forurening	1 l. økologisk mælk sparer du 200 l. grundvand for forurening	1 portion øko-havregryn (50 g.) skåner du 34 l. grundvand for forurening

FIND 5 FEJL

LØSNINGER

ØKOLOGI GIVER	Ingen rester af sprøjtegift i maden	Renere tænder hos dyrene	Mere rent drikkevand	Færre E-numre i fødevarer
STÆRENS FAVORITSPISE ER	Insekter	Orme	Snegle	Mælkebøtter
ØKOLOGISK LANDBRUG VÆRNER OM DYR OG NATUR FORDI	Flere forskellige slags planter kan leve i økologisk jord	Dyrene kan finde føde uden rester af sprøjtegift	De ikke bruger maskiner på marken	Økologiske dyr kommer ud af staldene og under åben himmel
ØKOLOGISKE HØNS	Kan gå ud af stalden fra de er ca. fem uger gamle	Bor 6 høns pr. kvadratmeter i stalden	Bor i stalde med vinduer, så de får dagslys	Bor 13 høns pr. kvadratmeter i stalden
HVIS DU KØBER 	1 pose lakridser skåner du 400 l. grundvand for forurening	1 økologisk æg skåner du 75 l. grundvand for forurening	1 l. økologisk mælk sparer du 200 l. grundvand for forurening	1 portion økohavregryn (50 g.) skåner du 34 l. grundvand for forurening

.....

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

DIT SKOLE

FIND DYR I NATUREN

I NATUREN OMKRING GÅRDEN KAN ELEVERNE UNDERSØGE, OM DE KAN
FINDE DE VILDE DYR, DER LEVER OG TRIVES OMKRING DE ØKOLOGISKE MARKER.

PYRAMIDEUGLE LARVE

.....

KENDETEGN

Pyramideuglen er en sommerfugl, som har et vingefang på 48-52 mm. Disse vinger er brune med mørke felter og lyse pyramideformede tegninger på forvingerne.

LIVSCYKLUS

Efter parring i september afsætter hunnen sine æg enkeltvis eller i små klaser på løvtræers bark og grene. Æggene overvintrer og klækker det følgende forår i slutningen af april. Larven graver sig ned i jorden i midten af juni måned og forpupper sig, hvor den efter to måneder kommer ud som en sommerfugl.

LEVESTED

Pyramideuglen lever på mange forskellige løvtræer og buske som f.eks. eg, avnbøg, hassel og bævreasp. Oftest ses den i skove og skovbryn, men træffes også tit i haver og langs markhegn. Pyramideuglen er nataktiv og ses kun om dagen, når den bliver forstyrret og flyver op fra sit skjul.

FØDE

Den voksne sommerfugl suger saft fra blødende træer. Larverne lever af blade fra forskellige løvtræer og buske.

VIDSTE DU AT...

Pyramideuglen sommerfuglen kan udsende ultralyd, som fungerer som et advarsels-tegn til flagermus om, at de ikke er spiselige.

ØKOLOGIEN KAN PYRAMIDEUGLEN GODT LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter, som Pyramideuglen her kan leve af.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene. På den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

BLÅFUGL

.....

KENDETEGN

Blåfuglen er en sommerfugl, der har et vingefang på 29-35 mm. Hvor hannens overside er isblå, er hunnen mere brunlig. På undersiden har de sorte og orange pletter.

LEVESTED

Blåfuglen lever i åbne- og blomsterrige landskaber.

FØDE

Sommerfuglen lever hovedsageligt af nektar fra mange forskellige planter.

VIDSTE DU AT...

Der i løbet af de sidste 20 år er sket en markant tilbagegang i forekomsten af Blåfuglen på Sjælland, men den stadig findes i Jylland, dog ikke så ofte som før.

ØKOLOGI KAN BLÅFUGL SOMMERFUGLEN GODT LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter, som Blåfugl sommerfuglen kan leve af.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene – på den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker, og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

AHORNUGLE LARVE

.....

KENDETEGN

Larven bliver omkring 44 mm lang, og som sommerfugl kan dens vingefang nå op på 40-45 mm.

LEVESTED

Larven lever i haver, skovbryn og levende hegn samt på ahorn og unge løvtræer.

FØDE

Ahorn og hestekastanje er larvens favoritspise, men den mæsker sig også i saftige blade fra unge løvtræer.

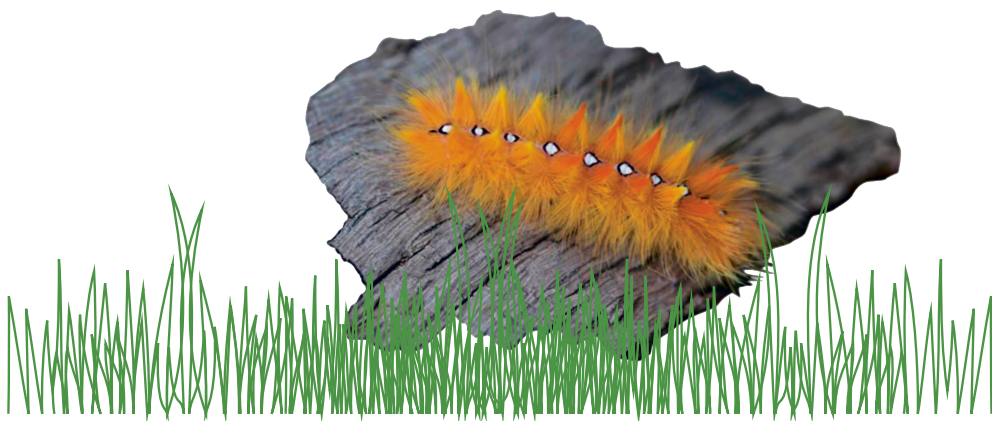
VIDSTE DU AT...

Ahornuglen er mest udbredt på øerne og i det østlige Jylland.

ØKOLOGI KAN AHORNUGLEN GODT LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter, som Ahornuglen kan æde.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene. På den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker, og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

NÆLDENS TAKVINGELARVE

KENDETEGN

Nældens takvingelarve hører under gruppebetegnelsen dagsommerfugl. Sommerfuglen adskiller sig fra natsværmere ved at have kølleformede følehorn.

LIVSCYKLUS

Efter sommerfuglen har overvintret, kommer den frem til foråret for at parre sig. Herefter lægger den æg enten enkeltvis eller som klumper på forskellige planter. Når Nældens takvingelarve klækker, lever den af værtsplanten, indtil den hæfter bagenden fast på planten og forpupper sig. Når puppen klækker, trækker sommerfuglen sig forsigtig ud og strækker langsomt sine vinger.

LEVESTED

Overvintring sker både som sommerfugle, larver og pupper i hule træer, skure, på planter eller imellem blade på jorden. Sommerfuglen findes på steder, hvor der er en varieret plantebestand. Når den skal hvile sig, trækker den vingerne sammen over ryggen.

FØDE

Larven lever af blade fra forskellige planter. Sommerfuglen lever hovedsageligt af nektar fra mange forskellige planter som f.eks. pil, vårlyng, mælkebøtter og mirabeller, men de suger også saft fra træer og frugt.

VIDSTE DU AT...

Larven er fødekilde for mange dyr – især stæren og agerhønen elsker at spise de fede larver.

ØKOLOGI KAN NÆLDENS TAKVINGELARVE LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter, som Nældens takvingelarve kan æde.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene. På den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker, og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

VILD BI

.....

KENDETEGN

I Danmark findes der omkring 275 forskellige arter af bier, som alle bidrager til bestøvning af den vilde flora. Nogle bier er sociale bier, som producerer honning, mens andre bier lever enligt og bestøver den vilde flora.

LIVSCYKLUS

For humlebieen der lever i kolonier, startes kolonien hvert år med en enlig dronning, der har overvintret et lunt sted. Hun flyver ud og stifter bo – ofte i gamle muse- eller fuglereder. Hen over sommeren vokser kolonien sig stille og roligt større, indtil den forlades og dør ud hen på efteråret. Kun dronningen overvintrer.

LEVESTED

Omkring ¼ af de enlige bier yngler i plantestængler og grene med blødt marv eller i hulrum gnavet af andre insekter. Nogle arter anbringer deres ynglekamre i jorden, i lermure og gammelt træværk.

FØDE

Bien lever af nektar og pollen. Bi-venlige planter er f.eks. hvidtjørn, røn, lind, kornblomster og lavendel.

VIDSTE DU AT...

Vilde bier er bedre til at bestøve end honningbieen, idet de blander pollen fra vilde planter og afgrøden, hvilket øger udbyttet.

ØKOLOGI KAN DEN VILDE BI GODT LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter omkring markerne. Bien trives bedre her end på de konventionelle marker, hvor der i perioder sprøjtes.

På de økologiske marker findes der 50 % flere bestøvere end på konventionelle marker.

KOMMABREDPANDE

.....

KENDETEGN

Kommabredpanden hører under gruppebetegnelsen dagsommerfugl. Sommerfuglen adskiller sig fra natsværmere ved at have kølleformede følehorn.

LIVSCYKLUS

Efter sommerfuglen har overvintret, kommer den frem til foråret for at parre sig. Herefter lægger den æg enten enkeltvis eller som klumper på forskellige planter. Når Kommabredpandens larve klækker, lever den af værtsplanten, indtil den hæfter bagenden fast på planten og forpupper sig. Når puppen klækker, trækker sommerfuglen sig forsigtig ud og strækker langsomt sine vinger.

LEVESTED

Overvintring sker både som sommerfugle, larver og pupper i hule træer, skure, på planter eller imellem blade på jorden. Sommerfuglen findes på steder, hvor der er en varieret plantebestand. Når den skal hvile sig, trækker den vingerne sammen over ryggen.

FØDE

Larven af Kommabredpande lever af fåre-svingel, knopurt, blåhat og tidselarter.

VIDSTE DU AT...

Kommabredpanden næsten er uddød i Danmark, og den ses meget sjældent på øerne.

ØKOLOGI KAN KOMMABREDPANDEN GODT LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter, som Kommabredpanden kan leve af.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene – på den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker, og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

DAGPÅFUGLEØJE

.....

KENDETEGN

Dagpåfugleøje hører under gruppebetegnelsen dagsommerfugl. Sommerfuglen adskiller sig fra natsværmere ved at have kølleformede følehorn.

LIVSCYKLUS

Efter sommerfuglen har overvintret, kommer den frem til foråret for at parre sig. Herefter lægger den æg enten enkeltvis eller på klumper på forskellige planter. Når larven klækker, lever den af værtsplanten, indtil den hæfter bagenden fast på planten og forpupper sig. Når puppen klækker, trækker sommerfuglen sig forsigtig ud og strækker langsomt sine vinger.

LEVESTED

Overvintring sker både som sommerfugle, larver og pupper i hule træer, skure, på planter eller imellem blade på jorden. Sommerfuglen findes på steder, hvor der er en varieret plantebestand. Når den skal hvile sig, trækker den vingerne sammen over ryggen.

FØDE

Sommerfuglen lever hovedsageligt af nektar fra mange forskellige planter som f.eks. pil, vårlyng, mælkebøtter og mirabeller, men de suger også saft fra træer og frugt. Larven lever af blade fra forskellige planter.

VIDSTE DU AT...

Dagpåfugleøje kan lave høje lyde for at skræmme rovdyr væk. Virker det ikke skræmmende nok for rovdyret, åbner den sine vinger og viser øjne, og det vil skræmme rovdyr væk.

ØKOLOGI KAN DAGPÅFUGLEØJE GODT LI'

På de økologiske marker bliver der ikke sprøjtet for ukrudt, og derfor vokser der her brændenælder, som dagpåfugleøjen elsker at spise for landmanden.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene. På den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker, og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

CITRONSOMMERFUGL

.....

KENDETEGN

Citronsommerfuglen hører under gruppebetegnelsen dagsommerfugl. Sommerfuglen adskiller sig fra nat-sværmere ved at have kølleformede følehorn.

LIVSCYKLUS

Efter sommerfuglen har overvintret kommer de frem til foråret for at parre sig. Herefter lægger den æg enten enkeltvis eller som klumper på forskellige planter. Når Citronsommerfuglen larve klækker, lever den af værtsplanten, indtil den hæfter bagenden fast på planten og forpupper sig. Når puppen klækker, trækker sommerfuglen sig forsigtig ud og strækker langsomt sine vinger.

LEVESTED

Overvintring sker både som sommerfugle, larver eller pupper i hule træer, skure, på planter eller imellem blade på jorden. Sommerfuglen findes på steder, hvor der er en varieret plantebestand. Når den skal hvile sig, trækker den vingerne sammen over ryggen.

FØDE

Larven lever af blade fra forskellige planter. Sommerfuglen lever hovedsageligt af nektar fra mange forskellige planter som f.eks. pil, vårlyng, mælkebøtter og mirabeller, men de suger saft fra træer og frugt.

VIDSTE DU AT...

Larven er fødekilde for mange dyr – især agerhønen elsker at spise de fede larver.

ØKOLOGI KAN CITRONSOMMERFUGLEN LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, er der flere forskellige plantearter, som Citronsommerfuglen kan æde.

På økologiske marker er der 60% flere sommerfugle end på de konventionelle, hvilket lokker flere fugle til markerne, som spiser sommerfuglene. På den måde eksisterer der mere dyreliv på de økologiske marker, og det har ingen negativ effekt for landmandens afgrøder.

HARE

.....

KENDETEGN

Det er den europæiske hare, der lever i Danmark. Den er en ca. en halv meter lang og dens ører og hale måler omkring 10 cm. Harens øjne sidder på siden af hovedet, så den kan se næsten hele horisonten rundt. En voksen hare vejer 3-5 kg.

LIVSCYKLUS

Haren er drægtig i ca. 42 dage og kan parre sig kort tid efter fødslen. Hunnen føder ungerne på en græsmark. Haren får normalt 2-4 kuld om året og oftest med 2-4 killinger pr. kuld. Ungerne dier i en måned men begynder at spise græs allerede, når de er et par dage gamle. Når diegivningen stopper, kan de klare sig selv. 80 ud af 100 harekillinger bliver voksne.

LEVESTED

Haren lever i det åbne land og gerne på steder med meget varierende planter og græs. Haren og dens killinger finder gemmesteder, hvor de kan ligge og hvile sig i løbet af dagen. Ved skumringstid samt om natten kommer haren frem og spiser. Haren er en indikatorart, som betyder, at hvis den kan leve i området, kan en række dyr også leve der, da haren er sart og kræver god naturkvalitet.

FØDE

Haren spiser græs og urter som mælkebøtter, kløver, røllike, tusindfryd, vild gulerod, vej-bred, ranulken m.fl. Haren spiser især de friske grønne plantedele og blomster. Sidst på sommeren lever haren af landbrugets afgrøder som korn og græsfrø. Om vinteren spiser den tjørnebær, hyben samt bark af unge grene. For at optimere udnyttelse af næringsindholdet i føden, æder haren sin afføring.

VIDSTE DU AT...

Haren altid sidder med forbenene fremme, så den hurtigt kan flygte og løbe afsted med helt op til 80 km i timen. Den kan holde en fart på 50 km i timen over en kilometer.

ØKOLOGI KAN HAREN LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, har jorden på disse marker en god naturkvalitet, som er vigtig for harens trivsel.

AGERHØNE

KENDETEGN

Agerhønen er en lille fugl med orangebrunt hoved og strube. Brystet er gråt med et fint mønster. Den har et vingefang på 45-48 cm og vejer 350-450 g. Den kan let forveksles med fasanhuner, der dog er større og har længere haler.

LIVSCYKLUS

Når agerhønen er 1 år begynder den at lægge æg i reder nede ved jorden og gerne i små fordybninger. I maj-juni måned lægges op til 16 æg, som agerhønen ruger på i 23-25 dage. De første 12 dage bliver kyllingerne omkring reden. Efter 14-16 dage er ungerne flyvefærdige og efter tre måneder, er de klar til at flyve fra reden. De lever sammen med forældrefuglene hele vinteren og forlader først flokken om foråret.

LEVESTED

Agerhønen lever, hvor der er græs, på heder og i moser. Agerhønen er en indikatorart, som betyder, at hvis den kan leve i området, kan en række dyr også leve der, da agerhønen er sart og kræver god naturkvalitet.

FØDE

Agerhønen lever hovedsageligt af ukrudt og ukrudtsfrø i forår og sommer, men da ukrudtsmængden er blevet mindre, er den begyndt at spise mere korn. I yngletiden spiser agerhønen og dens kyllinger også edderkopper og snegle.

VIDSTE DU AT...

Agerhønen kan høres om natten, hvor den udstøder et gennemtrængende og rytmisk ”krii – arrit, kierr-ik”, der tit gentages.

ØKOLOGI KAN AGERHØNEN LI'

Agerhønen har de bedste livsvilkår på økologiske marker, da de ikke sprøjtes for at bekæmpe det ukrudt, som agerhønen gerne vil spise.

STÆR

KENDETEGN

Stæren er primær sort i fjerdragten, men om sommeren får den et blågrøn og lilla metalglans, og næbet er gult. Om vinteren skifter næbets farve til sort og dragten bliver mere brunlig med hvide pletter på brystet.

LIVSCYKLUS

Fra slutningen af april til maj lægger stæren 5-6 blågrønne æg, som både hannen og hunnen udruger på ca. 12 dage. Efter 20 dage flyver ungerne fra reden. Stæren får oftest kun et kuld om året.

LEVESTED

Stæren kan lave reder i huler i træer samt oppe under tagskæg, men da stæren er et flokdyr, der lever i kolonier, tiltrækkes den af at bygge rede i tætstående stærekasser. Stærekasserne bør derfor sættes op med minimum seks kasser sammen, og indersiden af kasserne bør være ru, da ungerne så selv kan klatre ud. Stæren lægger gerne æg i andre stærereder. Derfor vogter hunnen over sin rede, så andre hunner ikke lægger æg der, og hvis det sker, kaster hun æggene ud. Stæren er en kortdistancetrækfugl og overvintrer enten her i landet eller flyver den korte tur til England og vender tilbage til Danmark i februar-marts.

FØDE

Insekter, orme og snegle er stærens primærføde, som den finder på enge og græsmarker. Derudover spiser den om vinteren frugter og bær. Stæreungerne bliver fodret med sommerfuglelarver og stankelben.

VIDSTE DU AT...

Stæren er kendt for at kunne efterligne lyde og melodier f.eks. ringetoner fra mobiltelefoner, og at den bygger rede af kodriver og malurt, som kan udskille et middel, der bekæmper de parasitter, der generer fuglene.

ØKOLOGI KAN STÆREN GODT LI'

Fordi der på økologiske marker ikke bliver brugt sprøjtemidler, lever der skadedyr som f.eks. gåsebillen, stankelben og larver. Dem spiser stærene til gengæld, så de ikke ødelægger græssets rødder og får det til at gå ud. Så stæren er en stor hjælp for den økologiske landmand.

NYTTIGT

.....

MATERIALELISTE

Haveredskaber - Én klasse med 20 elever:

- » River: 5
- » Hakkejern: 5
- » Vandkander: 4
- » Greb: 2
- » Målebånd: 5
- » Trillebør: 1
- » 2 x 75 m. sejl garn

- » Kedeldragter
- » Plantepinde, hvis eleverne ikke selv laver dem
- » Vandfaste tuscher: 5
- » Syltetøjsglas til opbevaring af frø

FIND MERE

Finde mere inspiration til undervisning på hjemmesiderne

www.okologiiskolen.dk

www.skole.lf.dk – hæftet 'Økologi – hvad er det?'

www.havertilmaver.dk

Indhentelse af børneattest er skolens ansvar

www.politi.dk/da/borgerservice/straffeattest/boerneattest/

ØKOLOGISK LANDSFORENING

ØKOLOGISK LANDSFORENING er en forening af landmænd, virksomheder og private forbrugermedlemmer. Foreningen rådgiver og servicerer denne gruppe med nyeste viden og erfaring inden for økologien, som ofte er erhvervet gennem vores mange projekter.

Foreningen arbejder for at skabe åbenhed omkring den økologiske produktion og økologiens troværdighed.

Det gør vi blandt andet ved at involvere forbrugerne i den autentiske økologi, som er med til at bygge bro mellem landmand og forbruger.

Læs mere om Børn som bønder på www.okologi.dk, hvor du også kan downloade denne drejebog.

Se de to videoer om projektet fra 2015 på www.YouTube.com – søg på 'Børn som bønder' og 'Børn som bønder til høstfest'

BØRNECITATER

Citater fra motivationstalen som de deltagende elever har skrevet for at motivere andre til at deltage.

Det har været rigtig sjovt at prøve at være ude på en økologisk gård hver uge. Vi har både prøvet at være inde ved kalvene, være i stalden og have vores egen køkkenhave. Vi skulle også hjælpe landmanden med at lægge plastic over ensilagen, som er en form for hø. Vi var derude hver torsdag i et halvt år, hvor vi lærte om økologi og landbrug. Den sidste dag fik vi lov til at køre i køernes transportvogn. I skal glæde jer, hvis I også skal ud på en gård.

- Cecilie, 4.kl.

Glæd jer til at komme hen og have jeres egen køkkenhave. I skal også i stalden og hen og passe kalve. Kalvene er rigtig søde, og da jeg var der, var der en kalv, der satte knæet op i mælken. Evald og Erene passer rigtig godt på deres dyr og sprøjter ikke deres marker.

- Anna, 4.kl.

I skal ikke være bange, for det er meget sjovt derude. Man får lov til at gøre næsten alt muligt, for eksempel fik vi lov til at fodre kalvene og køre i traktor. I kommer også til at dyrke jeres egen have, og der er ikke brugt sprøjtemiddel.

- Tobias, 4. kl.

Det er rigtig sjovt at være ude på gården. Det er hyggeligt at sidde på knæ og lue og snakke. Når man er inde ved kalvene er det rigtig hyggeligt for de er rigtig søde. Det var hyggeligt at have sin egen køkkenhave. Det var dejligt og sjovt at få sine egne grøntsager, der er hjemmelavede. Så hvis I skal i gang med det projekt, så glæd jer.

- Gertrud, 4. kl.

Det er sjovt at være på gården og have en urtehave og passe kalve og dække ensilagen. Cykelturen er også dejlig. Man skal også ind og give kalvene mælk og give dem foder. Den sidste dag fik vi en tur i kreaturvognen.

- Daniel, 4. kl.

Os fra min årgang har været på en øko gård og det har været virkelig sjovt. Man får lov til at passe kalve, man smager det mad, man dyrker, og man får næsten alt at vide om landbrug. Jeg anbefaler hel klart at komme ind på en økologisk gård. Fordi at dyrene har det godt, og du har det godt.

- Victor, 4. kl.

Børn som bønder er klart den fedeste måde at tilbringe sin fagdag. Jeg har seriøst forbedringer i min cykling på grund af turen derud, og jeg er blevet meget mere vant til at omgås dyr. At have sin egen køkkenhave får en til at føle sig som en rigtig øko queen. Det var også vildt fedt at lege i høet i pauserne. Alt i alt et mega fedt pilotprojekt, og hvis du skal derud, skal du eders glæde dig.

- Ingrid, 4. kl.

Vi har i fem måneder været ude på en gård med økologisk landbrug. Vi har blandt andet passet kalve. Vi gav dem mælk og hyggede om dem. I stalden lærte vi om kornarter, og hvordan man sår dem. Vi havde også vores egen køkkenhave. Og hver gang skrev vi også logbog. Det hele sluttede med en stor høstfest for familie og venner.

- Ida Marie, 4.kl.

